

PANEVĖŽIO GAMTOS MOKYKLOS 2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2024-03-01

Panevėžys

Panevėžio gamtos mokykla vykdo aplinkosauginio neformaliojo vaikų švietimo programas, atlieka gamtos stebėjimo ir tiriamąją veiklą, tenkina mokinių pažinimo ir saviraiškos poreikius, teikia ekskursijų ir edukacinių programų paslaugas, organizuoja aplinkosauginius renginius ir akcijas, rūpinasi mokinių užimtumu, skatina ekologišką, tvarumo idėjomis grįstą gyvenseną. Mokykla, siekdama darnių žmogaus ir gamtos santykių, orientuojasi į mokinių vertybinių nuostatų ir pažinimo kompetencijų ugdymą, visuomenės aplinkosauginio sąmoningumo plėtrą.

2023 metai – pirmieji strategijos įgyvendinimo metai. 2023 metų veiklos plane buvo išsikelti du tikslai ir šeši uždaviniai, kuriais buvo siekiama įgyvendinti mokyklos 2023-2027 metų strateginiame plane numatytus tikslus.

2023 metų veiklos plane buvo numatyti du prioritetai:

1. rekomendacijų, pateiktų 2022 metais vykusio išorės vertinimo metu, įgyvendinimas;
2. esamų lauko edukacinių aplinkų atnaujinimas ir naujų kūrimas.

I tikslo „Plėtoti kokybišką neformaliojo aplinkosauginio ugdymo procesą, orientuotą į gamtamokslinių kompetencijų ugdymą ir asmens tvarios gyvensenos nuostatų formavimą.“ įgyvendinimas.

2023 metais mokykla įgyvendino tris bendrąsias aplinkosauginio neformaliojo vaikų švietimo programas, kuriose 2023-2024 m. m. (2023-10-01 duomenimis) 24 grupėse mokėsi 377 mokiniai: programą „Žalias vaiko pasaulis“ lankė 124 mokiniai (33%), „Žalia gamtos žinia“ – 188 mokiniai (50%), „Atradimų žalias kelias“ – 65 mokiniai (17%). Atsižvelgus į Gamtos mokyklos galimybes ir siekiant ugdymą priartinti prie mokinių gyvenamosios ar mokymosi vietos, ugdymo procesas 21 grupei organizuotas bendrojo ugdymo mokyklų ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų patalpose, 3 grupių mokiniai į užsiėmimus rinkosi Gamtos mokykloje. NVŠ programas vykdė 22 mokytojai: 4 mokytojai be kvalifikacinės kategorijos, 6 mokytojai, 2 vyresnieji mokytojai, 8 mokytojai metodininkai, 2 mokytojai ekspertai. 20 mokytojų mokykloje dirbo po dvi kontaktines valandas per savaitę, 2 mokytojai – 4 kontaktines valandas per savaitę. Lyginant su 2022-2023 m. m. mokykloje didėjo jaunų ir žemesnę kvalifikaciją turinčių mokytojų skaičius.

2023 metais Gamtos mokykla teikė edukacines paslaugas, ugdė miesto gyventojų aplinkosaugines ir bendrąsias kompetencijas. 2023 metais mokykla siūlė 35 programas: 31 edukacinę programą, 2 Kultūros paso programas, 2 apžvalgines ekskursijas mokyklos zoologinei kolekcijai ir ugdomajai aplinkai pažinti. Per metus iš viso mokykloje apsilankė ar į jos organizuojamas veiklas įsitraukė maždaug 12800 asmenų. Edukacinės programos vykdytos 211 grupėms (41 grupė daugiau negu 2022), jose dalyvavo 4190 mokiniai (757 mokiniais daugiau negu 2022), apžvalginėse ekskursijose dalyvavo 115 grupių (1404 mokiniai), organizuoti 78 aplinkosauginiai, kultūriniai, prevenciniai ir kt. renginiai (akcijos, veiklos, iniciatyvos), kuriuose dalyvavo 5039 Gamtos mokyklos mokiniai, kitų švietimo įstaigų ugdytiniai, vietos bendruomenių, miesto visuomenės nariai. Mokykloje apsilankė 1206 pavieniai lankytojai, kuriems mokyklos zoologinė kolekcija ir edukacinės erdvės buvo pristatomos individualiai. Išaugo Kultūros paso priemonės populiarumas. Per metus šia paslauga pasinaudojo 43 grupės (965 mokiniai) ne tik iš Panevėžio, bet ir kitų šalies mokyklų (26 grupėmis daugiau nei 2022). 2023 metų pabaigoje Gamtos mokyklos Kultūros paso programų „Amžina atsakomybė už visa kas gyva“ ir „Pilaitės paslaptys“ akreditacija pratęsta dar trejų metų laikotarpiui (iki 2026-12-31).

Per metus Gamtos mokyklos mokiniams suorganizuoti 26 aplinkosauginiai renginiai (15 renginių daugiau nei 2022). Miesto ugdymo įstaigų mokiniams, visuomenei, socialiniams partneriams ir vietos bendruomenėms buvo suorganizuota 16 aplinkosauginių renginių (akcijų, veiklų, iniciatyvų). Aplinkosauginis visuomenės švietimas buvo vykdomas ir rengiant bei

publikuojant šviečiamuosius tekstus apie gamtą, gyvūnus, aplinkosaugą, tvarumą mokyklos Facebook paskyroje ar individualiai konsultuojant miesto gyventojus laukinių ir naminių gyvūnų priežiūros ir gerovės užtikrinimo klausimais telefonu. Iš viso per 2023 metus buvo paskelbti 34 šviečiamieji tekstai bei suteiktos 46 individualios konsultacijos, be to, buvo parengti ir lankytojams dalinami informaciniai lankstinukai apie elgesį su laukinių gyvūnų jaunikliais pavasarį bei apie laukinių paukščių lesinimą žiemą.

Stiprinant mokinių įsitraukimą į STEAM krypties programas organizuoti 3 aplinkosauginio ugdymo mokymai miesto bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams: „*Pirkdamas – mažtau, rūšiuodamas – taupau*“ - skirti Europos atliekų mažinimo savaitei, „*Raudonoji knyga*“ - skirti suvokti šios knygos paskirtį ir žmogaus atsakomybę dėl nykstančių rūšių, „*Klimato kaita ir aš*“ - skirti Klimato savaitei.

Mokinių mokslinės–tiriamosios veiklos stiprinimui mokykloje buvo atliekami debesų ir medžių fenologiniai stebėjimai pagal GLOBE programos metodikas. Per metus atlikta ir duomenų apdorojimo centrui pateikta apie 500 stebėjimo duomenų. Per 2023 metus mokiniai parengė ir mokyklos, miesto ar šalies lygio konferencijose pristatė 9 pranešimus.

Mokyklos bendruomenė buvo telkiama tvaraus gyvenimo būdo nuostatų formavimui per dalyvavimą tarptautinės Gamtosauginių mokyklų programos veiklose. Buvo atnaujintas Gamtosauginis komitetas, parengtas ir įgyvendinamas veiksmų planas pagal pasirinktas temas „Klimato kaita“ ir „Sveika gyvensena“, parengta veiklos ataskaita. Už aplinkosauginę veiklą Gamtos mokykla keturioliktą kartą apdovanota Žaliają vėliava.

Siekiant stiprinti kultūrinį ugdymą per sąlytį su gamta, mokykloje buvo rengiamos parodos bei susitikimai su kūrybinių darbų autoriais. Mokyklos „Žalioje galerijoje“ 2023 metais buvo organizuotos 9 mokinių ir suaugusiųjų kūrybinių darbų parodos, įvyko 3 susitikimai darbų autoriais.

2023 metais 32-ą kartą buvo organizuotas tarptautinis vaikų piešinių konkursas „Išgirsti pačią slapčiausią gamtos kalbą“. Vaikų piešinių konkursui pateikti 982 kūrybiniai darbai iš Lietuvos ir užsienio šalių. Organizuota laureatų kūrybinių darbų parodos atidarymo ir apdovanojimo šventė. Laureatų darbai eksponuoti mokyklos „Žaliojoje galerijoje“, o vėliau organizuotos 4 keliaujančios konkurso laureatų ir dalyvių kūrybinių darbų parodos Vytauto Mikalausko menų gimnazijoje ir miesto bibliotekose: Šiaurinėje bibliotekoje, bibliotekoje „Žiburėlis“ ir bibliotekoje „Žalioji pelėda“.

Didesnis dėmesys 2023 metais buvo skirtas veiklų, stiprinančių sveikos gyvensenos įgūdžius ir emocinį komfortą, organizavimui, kurie buvo labiau orientuoti į jautrias ar socialiai pažeidžiamas grupes: vyko specialūs sveikos gyvensenos ar judrieji užsiėmimai ne tik Gamtos mokyklos mokiniams, bet ir vaikams iš Ukrainos, dienos centro „SOS vaikai“ ir Jaunuolių dienos centro lankytojams.

Mokykla visą vasarą buvo atvira stovyklautojams – organizuotas mokinių vasaros poilsis miesto vaikams. Iš viso buvo suformuotos 8 stovyklautojų grupės po 15 vaikų (120 vaikų - 24 vaikais daugiau negu 2022). Stovyklos veiklos buvo įtrauktos į respublikinę iniciatyvą „Atverk duris vasarai“ ir įvertintos LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro padėka už kokybišką vaikų vasaros poilsio organizavimą bei dovana – edukacine kelione organizatoriams į Lenkiją.

Vykdamą prevencinę veiklą mokykloje organizuoti 4 renginiai, kuriuose dalyvavo per 200 mokyklos vaikų. Organizuojant karjeros ugdymą, vyko 2 susitikimai su Valstybinės miškų urėdijos specialistais, kuriuose dalyvavo ne tik Gamtos mokyklos, bet ir miesto gimnazijų mokiniai.

Mokiniai buvo skatinami dalyvauti kitų institucijų organizuojamuose edukaciniuose-kūrybiniuose renginiuose. Mokiniai dalyvavo 1 miesto lygmens renginyje, 12 respublikinių, 5 tarptautiniuose. Mokinių pasiekimai viešinami mokyklos interneto svetainėje www.gamtosmokykla.lt-Apie mus-Pasiekimai.

Pirmojo 2023 metų veiklos plano prioriteto – „*rekomendacijų, pateiktų 2022 metais vykusio išorės vertinimo metu, įgyvendinimas*“ – įgyvendinimas.

Atsižvelgus į 2022 metais vykusio išorės vertinimo vertintojų siūlymą „<... *paveikiau išnaudoti mokyklos elektroninio dienyno galimybes grįžtamajam ryšiui apie mokinių pažangą ir pasiekimus mokinių tėvams (globėjams / rūpintojams) teikti.*“, buvo parengti Elektroninio dienyno tvarkymo nuostatai (patvirtinta mokyklos direktoriaus 2023-08-01 įsakymu Nr. VI-81). Buvo atlikta

tėvų apklausa apie jų lūkesčius dėl informavimo per el. dienyną. 2023-2024 m. m. pradžioje visiems tėvams, prašymuose nurodžiusiems savo el. pašto adresą (78 proc. mokinių tėvų), buvo suteiktas prisijungimas prie el. dienyno.

Vykdamas išorės vertintojų siūlymą „<kvalifikacijos tobulinimą planuoti tikslingiau derinant individualius ir bendrus organizacijai kompetencijų tobulinimo poreikius.“, 2023 metais parengta tęstinio kvalifikacijos tobulinimo programa „STEAM ugdymas neformaliajame švietime“ atliepiančią išorės vertintojų rekomendacijas siesti veiklos planus su mokytojų kvalifikacija. Kvalifikacijos tobulinimas buvo nukreiptas į STEAM ugdymą, vykdomas įvairiais būdais: organizuotos 13 pamokos ir mokymai, gerosios patirties sklaida „Kolega-kolegai“, išvyka pas kolegas į Šiaulių jaunųjų gamtininkų centrą. Be to, mokyklos mokytojai ir metodininkai skaitė 9 pranešimus miesto ir šalies konferencijose.

Siekiant įgyvendinti išorės vertintojų siūlymą „<paveikiau įtraukti mokinius į ugdymo aplinkų kūrimą.“, 2023 metų pavasarį buvo atlikta NVS programos lankančių mokinių apklausa apie galimą jų indėlį į ugdymo aplinkų kūrimą. Mokiniai dalyvavo kuriant Gamtos mokyklos aplinkas: pagamino floristinius narvelius, sukūrė gamtos paveikslus, nuspalvino akmenis paversdami juos boružėlėmis, (darbai eksponuojami mokyklos teritorijoje), sukūrė keraminių plytelių pano (eksponuojama Gyvūnėlių sode), pasodino ąžuoliuką, pagamino papuošimus Kalėdų eglei ir t.t.

II tikslo – „Tobulinti ugdymo aplinkas ir stiprinti bendradarbiavimo tinklus, siekiant užtikrinti kokybišką ugdymą ir stiprinti edukacinių aplinkų poveikumą.“ įgyvendinimas.

Per 2023 metus pasirašytos 8 naujos bendradarbiavimo sutartys: su labdaros ir paramos fondu „Maisto bankas“, Panevėžio miesto savivaldybės Visuomenės sveikatos biuru, Lietuvai pagražinti draugijos Panevėžio miesto skyriumi, Panevėžio jaunuolių dienos centru, Panevėžio Elenos Mezginaitės viešąja biblioteka, Panevėžio lopšeliais-darželiais „Taika“ ir „Voveraitė“. Per 2023 metus dalyvauta 4 partnerių renginiuose, inicijuotos 8 bendros veiklos su partneriais.

Ypatingas dėmesys 2023 metais buvo skiriamas suaugusiųjų aplinkosauginiam švietimui ir jų laisvalaikio užimtumui: vyko 7 renginiai, kuriuose dalyvavo apie 150 suaugusiųjų.

2023 metais pateiktos 4 paraiškos Savivaldybės skelbtiems projektų konkursams ir gautas finansavimas: aplinkosaugos švietimo projektui „Aplinkai draugiškas panevėžietis“ – 3185 Eur; vaikų ir jaunimo meno projektui „Išgirsti pačią slapčiausią gamtos kalbą“ – 390 Eur; neigiamų socialinių veiksnių prevencijos projektui „Aš ir tu – mes visi kartu“ – 450 Eur; vaikų vasaros poilsio projektui „Gamtos taku“ – 750 Eur (iš viso 4775 Eur). Į šių projektų veiklas buvo įtraukti ne tik Gamtos mokyklos, bet ir viso miesto vaikai ir jaunuoliai. Dar trys projektų paraiškos pateiktos tarptautiniams finansavimo konkursams siekiant tarptautinio bendradarbiavimo ar papildomo finansavimo.

Mokyklos puoselėjamoje zoologinėje kolekcijoje eksponuojamos 55 gyvūnų rūšys (iš viso beveik 190 gyvūnų, neskaičiuojant vabzdžių). Per metus zoologinė kolekcija papildyta šiomis naujomis rūšimis: barzdotoji agama, čiakinė raguotė (varlė), trijų rūšių dekoratyvinės žuvytės. LR Aplinkos ministras 2023-08-01 įsakymu Nr. D1-262 patvirtino naujas Laukinių gyvūnų naudojimo taisykles, kuriomis nustatyti didesni normatyvai gyvūnų laikymo vietoms. Atlikus mokykloje esamų gyvūnų laikymo vietų vertinimą, paaiškėjo, kad tik 39 procentai atitinka nustatytus reikalavimus. Siekiant pritraukti daugiau paramos pašarais buvo organizuotos dvi akcijos „Nepirk bilieto-atnešk gyvūnams maisto“ iniciatyvos, akcija „Rudens kraitelė“, reguliariai gauta labdara gyvūnams iš Maisto banko.

Bendruomenės telkimui ir tvaraus gyvenimo būdo nuostatų formavimui bei Č. Petraškevičiaus pastatų komplekso garsinimui vykdyta po 4 veiklas, mokyklos vertybės ir strategija įprasminamos išleistoje spalvinimo knygelėje su mokyklos pastato ir gyvūnų vaizdais, mokyklos teritorijoje įrengtame stende „Paukščiai“ bei dviračių stovėjimo vietoje.

Per metus mokyklos internetiniame puslapyje ir Facebook paskyroje paskelbtos 159 žinutės apie mokyklos veiklą, publikuota 20 straipsnių (reportažų) žiniasklaidoje, vykdyta 17 informacinių veiklų pristatant mokyklos veiklą švietimo įstaigoms ir miesto gyventojams.

Antrojo 2023 metų veiklos plano prioriteto – „esamų lauko edukacinių aplinkų atnaujinimas ir naujų kūrimas“ – įgyvendinimas.

Siekiant kurti mokiniams ir pavieniams lankytojams patrauklias ugdymosi erdves, buvo atnaujinti mokyklos lauko žaidimų takeliai, laužavietė, prieskonių ir vaistažolių daržai, naujai įkurtos pojūčių lysvės, atnaujinti išpėjamieji ir informaciniai užrašai ant aptvarų, atnaujinta informacija apie eksponuojamus gyvūnus, piktžolių lysvė ir inkilų kolekcija, pagaminta roplių ir graužikų trasa, pastatytas vabzdžių viešbutis. Mokyklos teritorijoje įrengtas mokyklos Vertybių medis, prie įvažiavimo į mokyklą pakabinti spalvingi inkilai ir parengtas mokyklos stendas, kviečiantis lankytojus atvykti į mokyklą.

2023 metų svarbiausieji apdovanojimai. Mokyklos bendruomenė apdovanota:

- Tarptautiniu GLOBE programos sertifikatu už aktyvų dalyvavimą tarptautinės aplinkosauginio ugdymo (GLOBE) programos 2023 metų rudens fenologiniuose stebėjimuose;
- Tarptautiniu Gamtosauginių mokyklų programos sertifikatu ir Žaliąją vėliava (keturioliktąją) už pasiekimus darnaus vystymosi švietimo srityje ir kryptingą įstaigos bei visuomenės aplinkosauginio vaidmens stiprinimą;
- LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro padėka už kokybišką vaikų vasaros poilsio organizavimą bei dovana – edukacine kelione į Lenkiją;
- Panevėžio miesto savivaldybės mero padėka už gražiausiai tvarkomą aplinką (organizacijų grupėje).

Dar 18 padėkų ar diplomų pelnė mokyklos mokiniai už dalyvavimą ar pasiekimus kitų įstaigų organizuojuose renginiuose. Mokinių pasiekimai viešinami mokyklos interneto svetainėje www.gamtosmokykla.lt.-Apie mus-Pasiekimai.

Plačiau apie 2023 m. veiklos plano įgyvendinimą –

https://www.gamtosmokykla.panevezys.lm.lt/images/2024/Dokai/PGM_veiklos_plano_ataskaita_2023.pdf

Panevėžio miesto savivaldybės
administracijos direktoriaus
2023-04-24 įsakymo Nr. A-340
2 priedas

FINANSAVIMO ŠALTINIŲ SUVESTINĖ

Finansavimo šaltiniai	2023 metų asignavimų planas (įskaitant patikslinimus)	Tūkst. Eur 2023 metais panaudoti asignavimai (kasinės išlaidos)
1. Savivaldybės biudžetas, iš jo:	445,0	441,6
1.1. Savivaldybės biudžeto lėšos (SB)	436,8	435,1
1.2. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos valstybės funkcijoms atlikti (VBSF)		
1.3. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos regioninėms įstaigoms ir klasėms finansuoti (VBSR)		
1.4. Įstaigų pajamos už paslaugas (SP)	7,0	5,03
1.5. Valstybės biudžeto lėšos (VB)		
1.6. Paskolos lėšos (P)		
1.7. Ugdymo reikmių lėšos (ML)		
1.8. Praėjusių metų lėšų likutis (L)	1,2	1,2
1.9. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos (ES)		
2. Kiti šaltiniai, iš viso:	7,7	4,8
2.1. Gyventojų pajamų mokestis (GPM)	0,9	
2.2. Rėmėjų lėšos (RL)		
2.3. Valstybės biudžeto lėšos, kurios neapskaitomos biudžete (VBN)		
2.4. Kiti (SB, ekskursijos)	6,8	4,8
LĖŠOS IŠ VISO (1 + 2)	452,7	446,4